

Fem og tyvende Møde.

Fredagen den 7de November Kl. 1^{1/2}.

Sekretæren, Bønsløkke, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev understrevet.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af første Behandling af: Forslag til Lov om Hærens Ordning.

Winther: Det ærede Medlem for Rjøbenhavns 3die Valgkreds (Evermoes) yttrede, at man maatte se at afforte første Behandling af denne Sag; det, troede han, var i høi Grad af Interesse. Det kan jeg imidlertid ikke være ganske enig i, eftersom der i dette Dieblit rundt om i Landet er reist en Bevægelse i Anledning af denne Sag, og de, der ikke harmonere med denne Bevægelse, da ogsaa bør sørge for, at deres Stemme og Mening kan høres, hvad det her er Stedet til at gjøre. Allsaa, jeg, som ikke kan levere noget Bidrag til den rent militære Side af Sagen, kan dog ikke undlade at omtale den, idet jeg mener, at den ogsaa har en politisk Side. Det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgkreds (Bosjen) maatte høre ilde fra forskjellige Sider, fordi han havde sagt, at denne Sag ikke lod sig betragte i sin Fuldstændighed, uden at man tog politiske Hensyn. De Mand, der have reist Bevægelsen i Landet, og fra hvem der er indkommet en Adresse her til Thinget, hvori de lade skimme igennem, at de ikke have tilbørlig Tillid til, at Rigsdagen og Regjeringen ville gjøre deres Pligt overfor dette for Landet saa vigtige Anliggende, have ogsaa i Landet udbredt den Formening, at det var et Spørgsmaal, hvor Politiken ikke havde Noget at bestille. Ja, de ville have, at der kun skulde spørges den enkelte Mand og de forsamlede Borgere, som de sammentalste, om, hvad deres Hjerte tilskyndede dem til i denne Sag; de ville have, at alene Patriotismen skulde tale, hvorimod Politiken ikke maatte komme i Betragtning. Den ærede Minister sagde forleden, at det vilde være en utilgivelig Dumbhed at nedlægge et politisk Program i en Forsvarsplan, og dert er jeg enig med ham. Men det er jo aabenbart, at, naar den ærede Minister har villet forelægge os dette Forslag til Forandring af Hærplanen, har han som en absolut Nødvendighed maattet gaa til at give en Oversigt over de Forhold, i hvilke vor Hær skal virke, og allsaa ogsaa over, hvorledes Forholdet vil andre Stater kan stille sig og tillige efter vist Lands Bestaffenhed maa stille sig, og dert, siger jeg, er der et politisk Hensyn tilstede; det kan ikke være

Andet. Jeg siger kun dette her for at imødegaa den falske Lære, som udbredes omkring i Landet i Anledning af den omtalte Adresse, at det var et Spørgsmaal, som Politiken Intet havde at bestille med. Den ærede Minister har nu ogsaa fremskillet en Forsvarsplan, og jeg tilstaa, at, i hvor sørgeligt Resultatet end er, kan jeg ikke Andet end udtale min Tak til Ministeren, fordi han saa aldeles usforbeholdent har udtalt sig om, hvad Danmark kan vente af en Krig, i hvilken det er henvist til sine egne Kræfter. Det har jo vistnok været temmelig let for Enhver at se dette, men de tidligere Regjeringer have tilføret det noget, og de have slaaet paa Alliancer som Noget, der var en Mulighed. Den nuværende Minister er i sin Forsvarsplan gaaet ud fra det uheldigste Tilfælde, der kunde indtræffe, nemlig dette, at vi stode ene i Kampen mod en baade tillands og tilvands aldeles overlegen Fjende. Jeg vil nu sige, at det er den sørgelige Virkelighed, som her er skildret; thi jeg spørger: Hvilken Magt er der i Europa af dem, som man kan tænke sig kunde ville angribe Danmark, der ikke er os overlegen? Jeg kender ikke nogen. Under denne Forudsætning er det allsaa, at Ministeren forelægger sit Forslag til en Forandring af Hærloven, støttet til en saadan Forsvarsplan som den, et Land, der er i denne sørgelige Tilstand, er nødt til at bestemme sig til. Det er allsaa, fordi Ministeren saa tydeligt og klart har fremskillet vor virkelige Stilling, at jeg anerkender, at han har Krav paa Tak. Thi naar man skal til at vedtage Love angaaende et saa vigtigt Anliggende, og det Love, som angaa saa store Bekostninger, men som tillige have en Betydning med Hensyn til Landets selvstændige Bestaaen, kan man ikke nødsom takke den, der sætter Enhver istand til at se Sagen tilbunds. Mig forekommer det, at Konsekvensen af den ærede Ministers Forsvarsplan og de Betragtninger, han i denne har gjort gjældende, maatte føre til, at vi lode det blive ved det Gamle, rørte saa lidt som muligt ved denne Sag, og i ethvert Fald ikke gif til at foretage Forandringer, der maatte komme til at se ud for Udlandet, som om deri laa nogen Tanke om, at vi skulde stille os i fjendtligt Forhold til nogensomhelst Magt, og da navnlig til vore Naboer. Den ærede Ministers Tanke er den, at han antager, at Landets Forsvar ved egne Kræfter i Længden er umuligt; men at det, der maa være Opgaven, er at fortsætte Forsvaret saalænge, til en Allieret kan komme tilstede, navnlig en stor Sømagt, som naturligtvis ogsaa er istand til at sende os de fornødne Hjælpetropper; men det forekommer mig, at de Forhold, der herske i Europa, og som have hersket der i den Tid, vi kunne huske, under de Krige, som vi have gennemgaaet, have vist os, at der saagodt som Intet er at haabe i den Henseende. Det er jo en Mulighed, at Regjeringen har Kundskab om mulige Allierede, maatte er der Allierede til-